

La grana de Falguera

Folgueroles

Ubicació

Comarca: Osona
Alçada: 551 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 41.9386
Longitud: 2.31849
UTM Est (X): 443505
UTM Nord (Y): 4643184

Classificació

Número de fitxa 08083 - 171
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dt., 22/03/2022 - 21:12

Descripció

Llegenda sobre la grana de falguera, relacionada amb el nom de Folgueroles (variant de *falgueroles* i diminutiu de *falgueres*, segons el diccionari Alcover-Moll). Segons la tradició oral popular, la grana de falguera era màgica i comportava poder, tresors i riqueses. Es creu que la falguera grana a les dotze de la nit de Sant Joan convertint-se en or. El ritual per aconseguir una llavor de falguera és força complicat: doblegar en nou plec un llençol o un drap blanc de fil o seda i posar-lo a sota la planta de falguera escollida. Amb la darrera campanada, la grana cau, travessant els vuit primers plec i quedant atrapada en el novè. Plegar el

llençol curosament un cop la grana ha caigut i guardar-la en un lloc adient. Segons s'explica és una grana negra, amb ulls i boca, que representa el rostre del dimoni.

Existeixen diverses variants d'aquesta llegenda arreu dels Països Catalans. Destaquem la següent: un cop la grana ha estat recollida s'esdevenen un forts crits i sorolls. Si la persona que l'ha recol·lectat es gira a mirar d'on provenen, aquesta persona serà infeliç i la grana perdrà el seu valor. Si, per contra, no fa cas de l'estrall, la grana li proporcionarà fortuna i felicitat per a tota la vida. També s'explica que la flor de la falguera, abans de granar, deixa anar un aroma que provoca una intensa son a la persona que intenta collir la grana, dificultant d'aquesta manera que es pugui portar a terme tot el ritual.

La falguera és coneguda com la planta de la bona sort. Tant et pot proporcionar un munt de grans d'or com un grup de follets treballadors, coneguts com a menairons, familiars o berruguets.

Bibliografia

ALCOVER, Antoni M.; MOLL, Francesc de B. (1975-1979). *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca, vol. 5, p. 946-947.

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 17, 309.

ROVIÓ I ALEMANY, Xavier (1993). "La planta de la falguera". *Festa Major de Folgueroles 1993*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles.

ROVIÓ I ALEMANY, Xavier (2000). *100 Llegendes de la Plana de Vic*. Col·lecció Popular Llegendes, 4. Sant Vicenç de Castellet: Farell Editors, p. 51, 113.